

Schrijven van studiemateriaal

BKO workshop 8 mei 2012

Door Marjo Stalmeier

Open Universiteit

www.ou.nl

Programma van vandaag

- Kennismaking
- Focus van deze workshop
- Formuleren van teksten: theorie en oefenen
- Lunchpauze
- Structureren van teksten: theorie en oefenen
- Bespreking van de eindopdracht
- Evaluatie en afsluiting

Kennismaking

- Stel jezelf kort voor
- Vertel iets over je ervaringen met het schrijven van studiemateriaal

Focus van deze workshop

Wel:

- Geschreven teksten
 - voor papier
 - voor het web
- Didactische functies van deze teksten
- Stijl en structuur

Niet:

- Organisatie (aansturen cursusteam)
- Mediumkeuze

Schrijven

Vraag je af

- Voor wie schrijf ik?
 - Doelgroep
- Met welk doel schrijf ik?
 - Didactische functie
- Hoe kan ik mijn boodschap het beste overbrengen?
 - Formuleren
 - Structureren

Studieteksten en instructieteksten

Studieteksten

- Didactische functie: (vooral) kennisoverdracht, door middel van inleiden, informeren, beschrijven, verklaren, motiveren, ...
- Eisen vakinhoud staan centraal: formelere schrijfstijl, vaktermen

Instructieteksten:

- Didactische functie: aansturen van de studie
- Behoeft student staat centraal: persoonlijker schrijfstijl die de student direct aanspreekt

Elektronische leeromgeving (Studienet)

E-CursusOmgeving
bijv. S11131

ECO
bijv. N05312

ECO
x.....

mededelingen

**Cursusinformatie
-introductie**

e-werkboek

bronnen

discussie

begeleiding

tentamen

Beschrijving op cursusniveau

- Catalogusgegevens
- Cursusmateriaal
- Inleiding tot de cursus
- Cursusopbouw
- Leerdoelen
- Studeeraanwijzingen
- Voorkennis
- Studielast

- Opdrachten
- Cursusmateriaal
- Aanvullende bronnen

Instructieteksten 1

Didactische functies:

- studie structureren en organiseren
- leerstof toegankelijk maken
- helpen leerstof verwerken en studenten activeren
- studenten motiveren
- toetsen
- feedback geven

Instructieteksten 2

ECO:

- Didactische functies:
- studie structureren en organiseren
 - leerstof toegankelijk maken
 - studenten motiveren

Te vinden in: inleiding, opbouw, studeeraanwijzingen, leerdoelen

EWB:

- Didactische functies:
- helpen leerstof verwerken en studenten activeren
 - studenten motiveren
 - toetsen
 - feedback geven

Te vinden in: opdrachten, feedback

Formuleren van teksten

- Helder taalgebruik
 - geen ingewikkelde zinsconstructies
 - geen overbodig ingewikkeld woordgebruik
 - leg indien nodig vaktermen uit
- Stimulerend en motiverend taalgebruik
- Geef voorbeelden
- Varieer in schrijfstijl: niet steeds dezelfde grammaticale constructies, verschillende zinslengtes
- Maak de structuur duidelijk:
 - tekstueel: terugblikken, vooruitblikken, overgangen markeren
 - grafisch (voorbeeld Leereenhedenmodel)

Formuleren van webteksten

- Zet de kern van de boodschap bovenaan de pagina en bovenaan elk tekstblok (piramidestructuur)
- Geef de structuur aan door woorden als enerzijds – anderzijds, ten eerste – ten tweede
- Duidelijke koppen
- Korte teksten
- Korte zinnen
- Actief taalgebruik
- Opsommingen
- Spaarzaam met vette tekst, schuine tekst, kleur
- Spaarzaam met hyperlinks

Oefeningen in formuleren van (web)teksten

Formuleren van instructieteksten: inleiding

- Motiveren van de studenten
bijv. anekdote, casus, voorbeeld, stelling, of illustratie (foto)
- Activeren van de voorkennis
bijv. opsomming, terugkijken, vragen, schema
- Opbouw van de leerinhoud aangeven
bijv. puntsgewijze opsomming, inhoudsopgave, structuurschema,
illustratie

Formuleren van instructieteksten: leerdoelen

- Benoem concreet gedrag
- Omschrijf de te leveren prestatie
- Geef aan op welke leerinhoud de student de activiteit moet toepassen
- Geef de condities aan waaronder de student het gedrag moet vertonen
- Gebruik geen vaktermen die de student nog niet kent
- Formuleer de leerdoelen vanuit de student
bijv. Na het bestuderen van deze studietaak kunt u ...

Formuleren van instructieteksten: opdrachten

- Scheid het informerende en het vragende deel van de opdracht
- Gebruik werkwoorden die zichtbaar gedrag aangeven
- Informeer de student over het verwachte antwoord of de verwachte handeling, bijv. omvang van het antwoord, tijdsduur
- Vermeld welk materiaal de student mag/moet gebruiken
- Geef aan waarop de opdracht wordt beoordeeld

Oefeningen in formuleren van instructieteksten

Lunchpauze

Structureren van teksten

- Eerst denken, dan schrijven!
- Bepaal het centrale thema
- Stel de subthema's vast: vragen stellen, schema maken (hiërarchie, mindmap)
- Toets dit aan de leerdoelen en de beginsituatie (doelgroep, voorkennis)
- Werk het schema om naar een inhoudsopgave: hoofdstukken, paragrafen, alinea's (formeel structuur)
- Orden de leerstof (inhoudelijke structuur)

Ordenen van de leerstof (vakgebonden?)

- Thematisch
- Chronologisch
- Geografisch
- Van eenvoudig naar complex
- Van algemeen naar specifiek
- Van bekend naar onbekend
- Eerst theorie dan praktijk
- Eerst praktijk (voorbeeld, casus) dan theorie
- ...

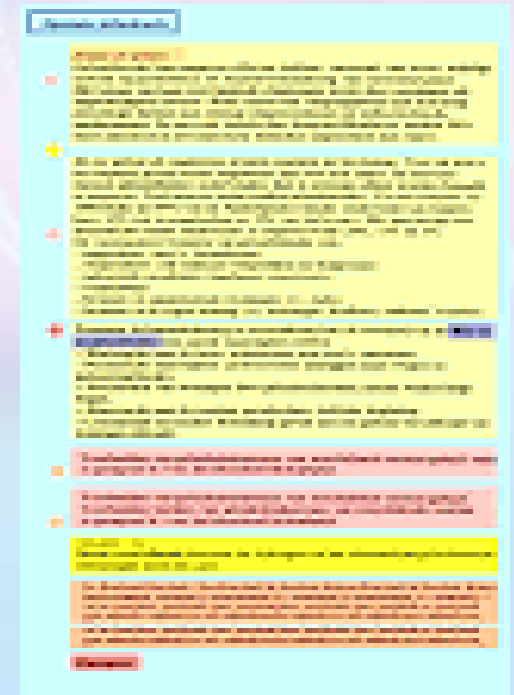

structuur

1. Tekst

2. grafische opmaak
naar functie

3. functioneel zonder
grafische opmaak.

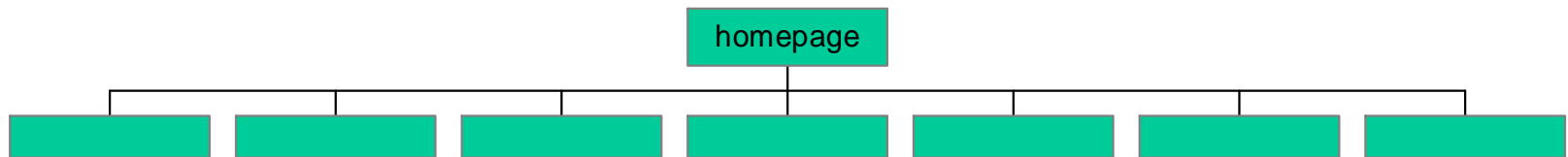

Structureren van teksten voor het web

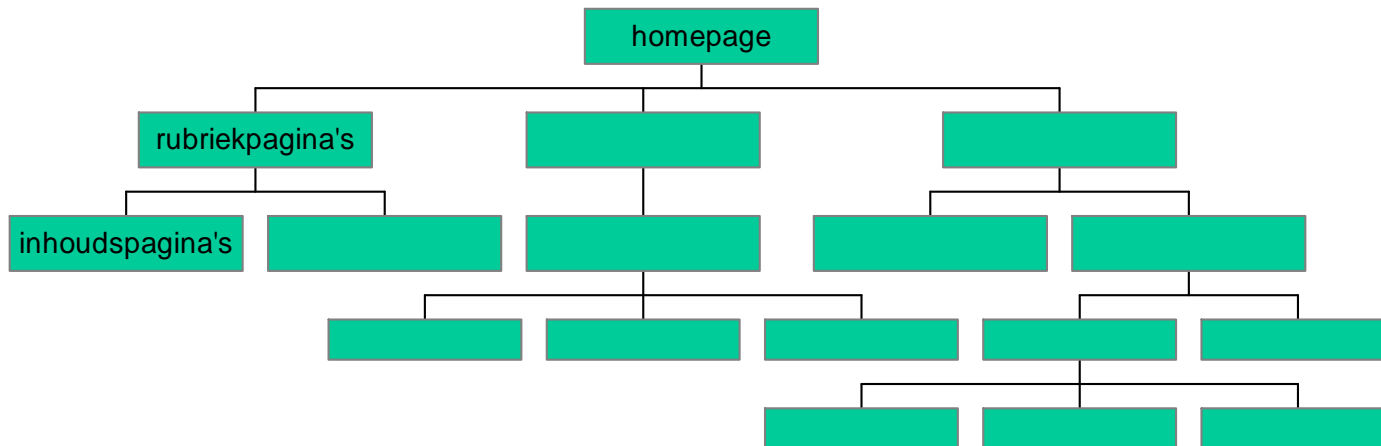
1. Ontwerp indien nodig een macrostructuur (boomstructuur van de website)
2. Ontwerp een scenario (de verschillende schermen met de navigatiemogelijkheden, relatie tussen de schermen)
3. Zorg voor zo min mogelijk doorklikken
4. Bepaal de structuur van de pagina <http://www.useit.com/eyetracking/>
 - kern bovenaan in kop en samenvatting
 - korte tekstblokken met koppen
 - witregels tussen de tekstblokken
5. Inhoudsopgave (hyperlinks) bovenaan bij langere pagina's

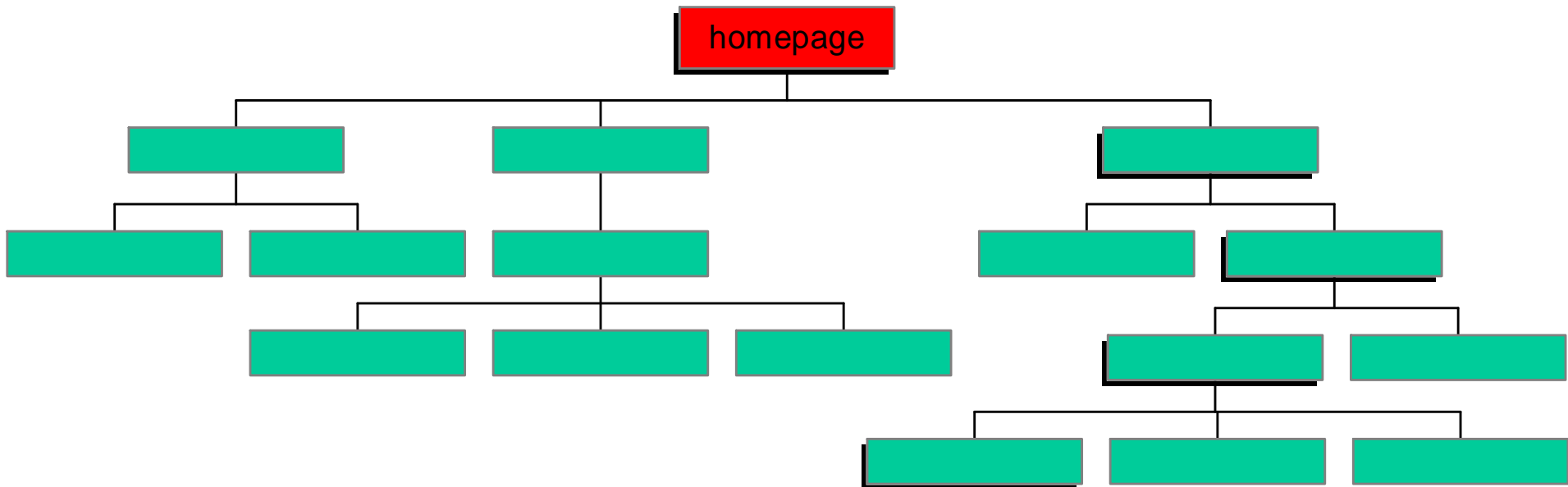
Platte Structuur

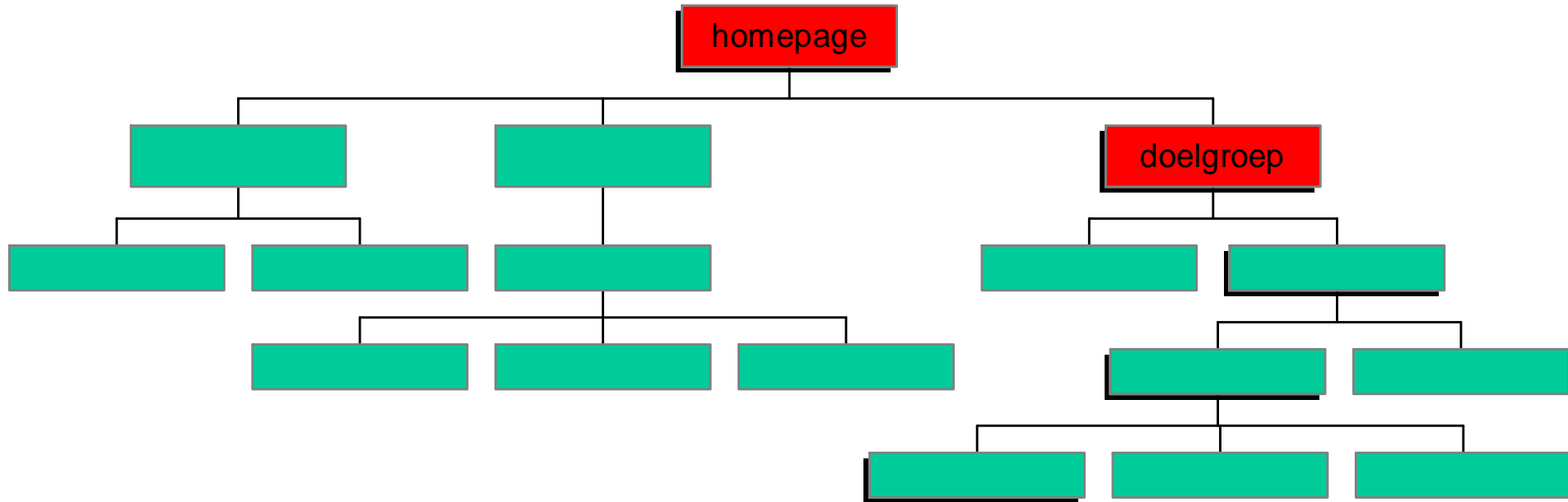
Diepere structuur

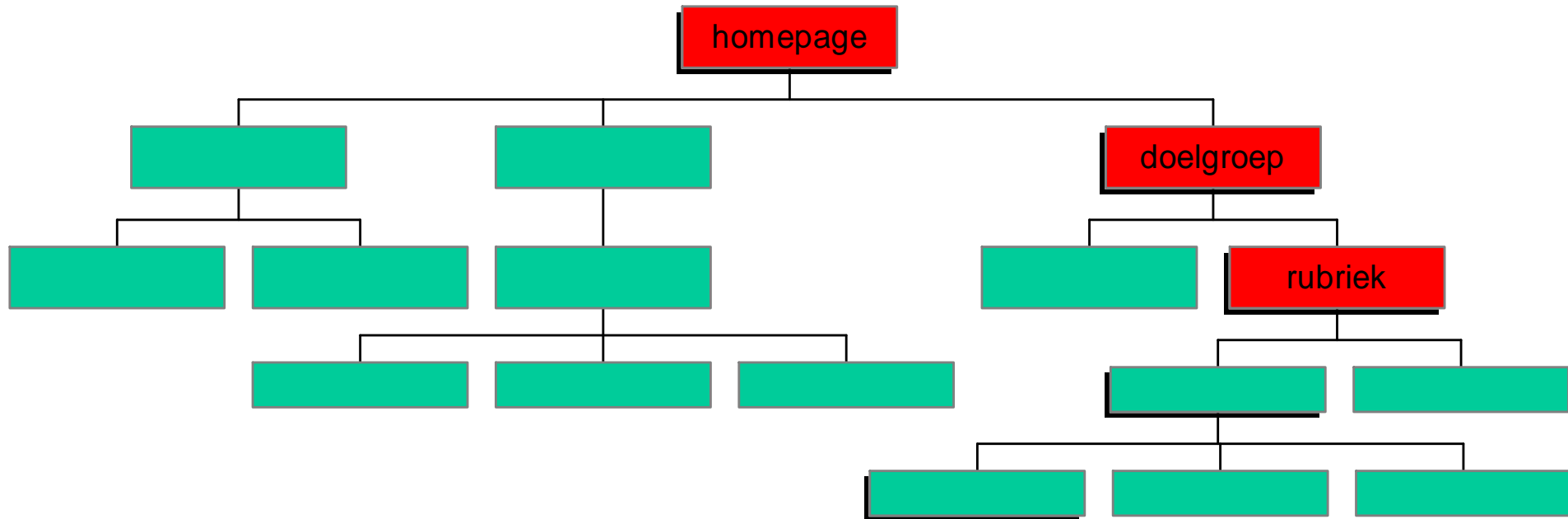
Klikstroom:

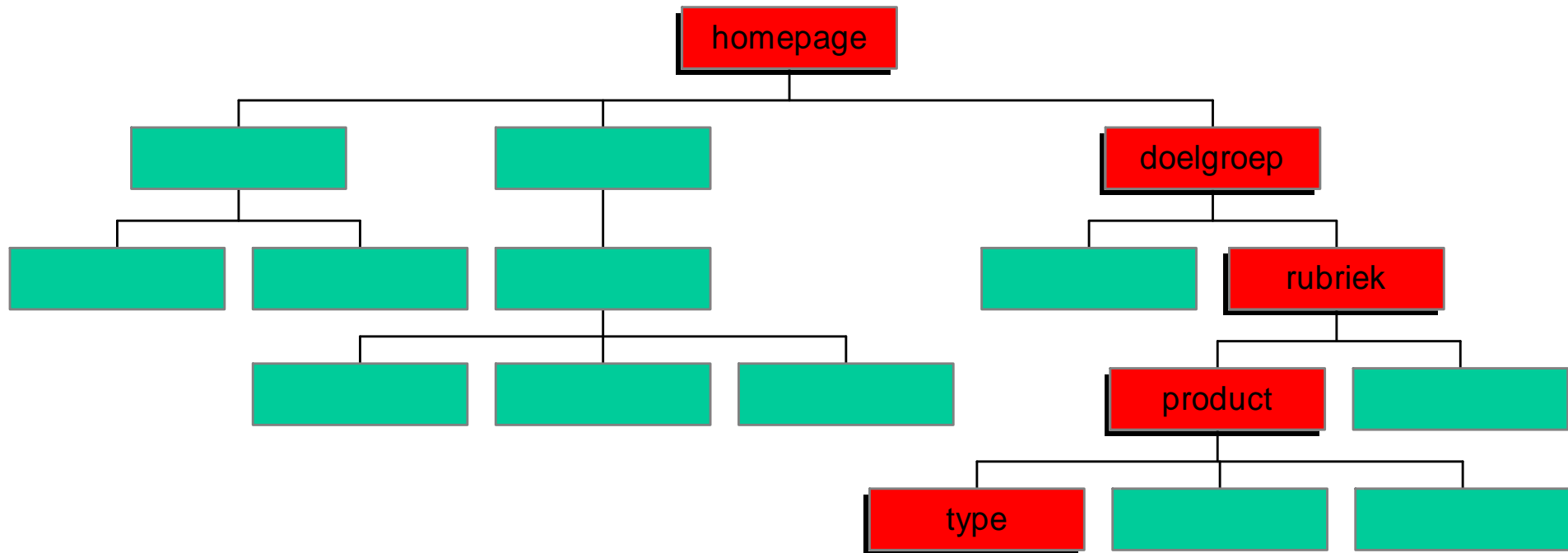
Klik...

...Klik...

...Klik ... klik

Gebruik de mogelijkheden van internet:

- Andere media dan tekst: afbeeldingen, animaties, multimediale FAQ, video/audio
- Interactiviteit: vragenlijsten, toetsen, quizzen
- Grafieken, casus, excelbestanden, etc.
- Actueel, authentiek materiaal uit verschillende bronnen (bieden van meer perspectieven)
- Navigatie
- Zoekmogelijkheden
- Hyperlinks

- Oefening in structureren van teksten
- Integratieoefening

Eindopdracht

- Al onderwerp bedacht?
- Eventueel combineren met de opdracht voor de cursus Ontwikkelen van OU-onderwijs
- Inleveren vóór 22 mei of 1 juli

Evaluatie en afsluiting

- Invullen evaluatieformulier

Bedankt en wel thuis!

